

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

ul. mjr Hubala 21, 45-266 Opole
tel. 77 44 22 929, fax. 77 44 22 928, e-mail: opop@praca.gov.pl
Bezpłatna infolinia 0 800 88 11 22

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE OPOLSKIM I MIEŚCIE OPOLU
W 2010 ROKU**

**CZĘŚĆ II
PROGNOZA
NA ROK 2011**

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

SPIS TREŚCI

1.	METODOLOGIA OPRACOWANIA.....	3
2.	WYNIKI BADANIA W SZKOŁACH PONADGIMNAZJALNYCH.....	3
2.1.	PODAŻ ABSOLWENTÓW WEDŁUG TYPÓW SZKÓŁ	3
2.2.	STRUKTURA NAJWIĘKSZYCH GRUP ZAWODÓW WŚRÓD ABSOLWENTÓW	4
	2.2.1. ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH.....	5
2.3.	NAPŁYW BEZROBOTNYCH ABSOLWENTÓW	6
	2.3.1. NAPŁYW ABSOLWENTÓW SZKÓŁ WYŻSZYCH	7
2.4.	WYŁĄCZENIA Z EWIDENCJI ABSOLWENTÓW	8
2.5.	LICZBA BEZROBOTNYCH ABSOLWENTÓW.....	8
3.	PROGNOZA SYTUACJI NA RYNKU PRACY	11
3.1.	ZAWODY DEFICYTOWE.....	11
3.2.	ZAWODY NADWYŻKOWE.....	12
4.	WNIOSKI	13

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1.	Podział absolwentów w zależności od typu wykształcenia	3
Wykres 2.	Największe grupy zawodowe wśród absolwentów 2010 roku.....	4
Wykres 3.	Udział absolwentów szkół wyższych według uczelni.....	5
Wykres 4.	Dominujące kierunki absolwentów studiów.....	6
Wykres 5.	Absolwenci (z wyłączeniem absolwentów szkół wyższych) oraz ich napływ do rejestrów PUP w latach 2005-2011	7
Wykres 6.	Udział rejestrujących się absolwentów jako osoby bezrobotne w stosunku do ogółu absolwentów opuszczających mury szkół ponadgimnazjalnych w latach 2005-2010	7
Wykres 7.	Absolwenci szkół wyższych oraz ich napływ do rejestrów PUP w latach 2005-2011	8
Wykres 8.	Udział rejestrujących się absolwentów szkół wyższych jako osoby bezrobotne w stosunku do ogółu absolwentów opuszczających mury uczelni wyższych w latach 2005-2010	8
Wykres 9.	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów według typu szkół.....	9
Wykres 10.	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów według zawodów.....	9
Wykres 11.	Udział i liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów oraz liczba absolwentów w zależności od typu wykształcenia.....	10
Wykres 12.	Liczba bezrobotnych absolwentów uczelni wyższych według zawodów	10

1. METODOLOGIA OPRACOWANIA

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy opracowano posługując danymi statystycznymi zawartymi w załączniku 3 do sprawozdania MIIPS-01 – „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów”, przy wsparciu szczegółowym wydrukiem absolwentów według szkół.

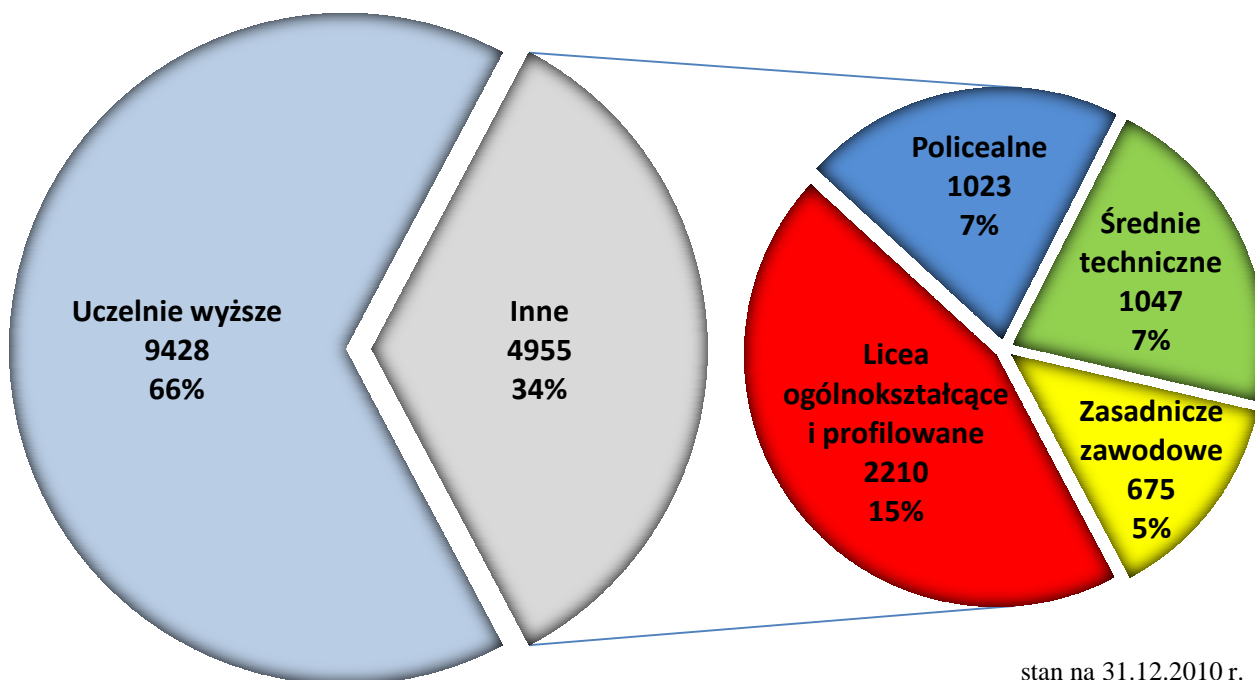
Dane o absolwentach szkół otrzymano z Systemu Informacji Oświatowej MEN, które to zostały wczytane centralnie do systemu SYRIUSZ a następnie przetworzone i wykorzystane.

2. WYNIKI BADANIA W SZKOŁACH PONADGIMNAZJALNYCH

2.1. Podaż absolwentów według typów szkół

W obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Opolu zlokalizowanych jest 101 szkół (kierunków) ponadgimnazjalnych, z których uzyskano informacje dotyczące absolwentów. Dodatkowo w Opolu znajdują się 4 uczelnie wyższe oraz Wydział Zamiejscowy Wyższej Szkoły im. B. Jańskiego w Warszawie i Wydział Ekonomiczny Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu i to ich mury opuszcza największa liczba absolwentów, jednak tylko część z nich jest na stałe mieszkańcami regionu. Większość absolwentów szkół wyższych mieszka w pozostałych powiatach czy też dalszych województwach, stąd należy zwrócić właściwą uwagę przy interpretacji wyników. Mury placówek szkolnych i szkół wyższych w mieście Opolu i powiecie opolskim w 2010 r. opuściło **14 383 absolwentów**, tj. o 1725 (13,6%) absolwentów więcej niż w poprzednim roku.

Wykres 1. Podział absolwentów w zależności od typu wykształcenia

Z wykresu wyraźnie widać nie tylko fakt największej liczby absolwentów szkół wyższych, ale i znaczną przewagę absolwentów liceów – stanowią oni blisko połowę wszystkich absolwentów szkół średnich.

Absolwenci z wykształceniem średnim technicznym w 2010r. stanowili 7,3% ogółu absolwentów zaś wśród absolwentów szkół policealnych zanotowano nieznacznie mniejszy odsetek (7,1%). Najmniej absolwentów (675 osób) ukończyło szkoły zasadnicze zawodowe.

2.2.Struktura największych grup zawodów wśród absolwentów

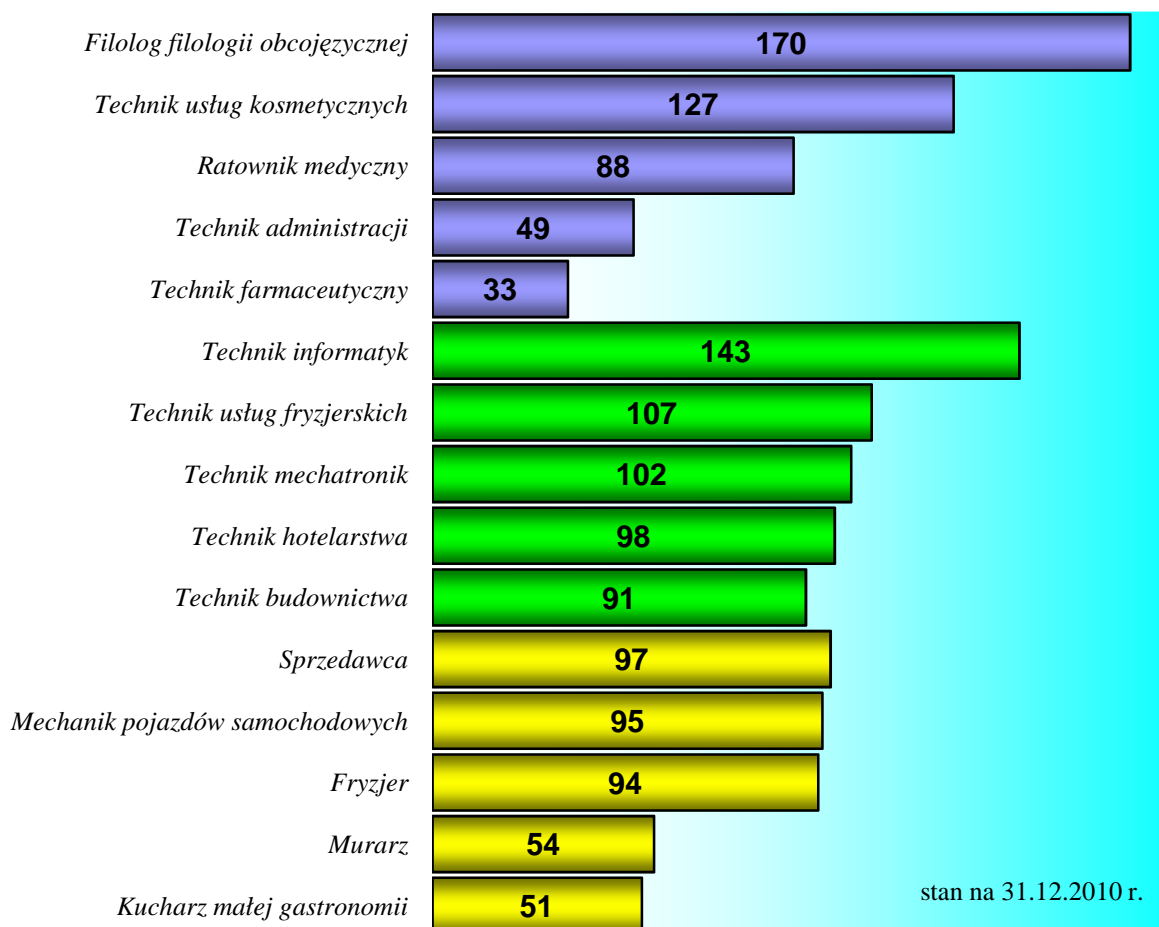
W 2010 roku najwięcej absolwentów ukończyło licea ogólnokształcące, jednak brak wyuczonego zawodu nie daje tym osobom kwalifikacji do wykonywania wyspecjalizowanego typu pracy i zmusza do podjęcia dalszej edukacji.

W szkołach policealnych najwięcej absolwentów (170 osób) uzyskało tytuł filologa filologii obcojęzycznej. 127 osób uzyskało zawód technika usług kosmetycznych. W dalszej kolejności można wymienić: ratownika medycznego (88 osób), technika administracji (49 osób) i technika farmaceutycznego (33 osoby).

Technika cieszyły się największym zainteresowaniem na kierunkach: technik informatyk (143 absolwentów), technik usług fryzjerskich (107 absolwentów), technik mechatronik (102 absolwentów), technik hotelarstwa (98 absolwentów), technik budownictwa (91 absolwentów), technik mechanik (82 absolwentów) oraz technik ekonomista (67 absolwentów).

Wśród osób legitymujących się wykształceniem zasadniczym zawodowym, najwięcej absolwentów uzyskało zawód sprzedawcy (97 absolwentów). Popularne również były zawody mechanika pojazdów samochodowych (95 absolwentów), fryzjera (94 absolwentów), murarza (54 absolwentów) oraz kucharza małej gastronomii (51 absolwentów). Szczegóły przedstawiono na wykresie 2.

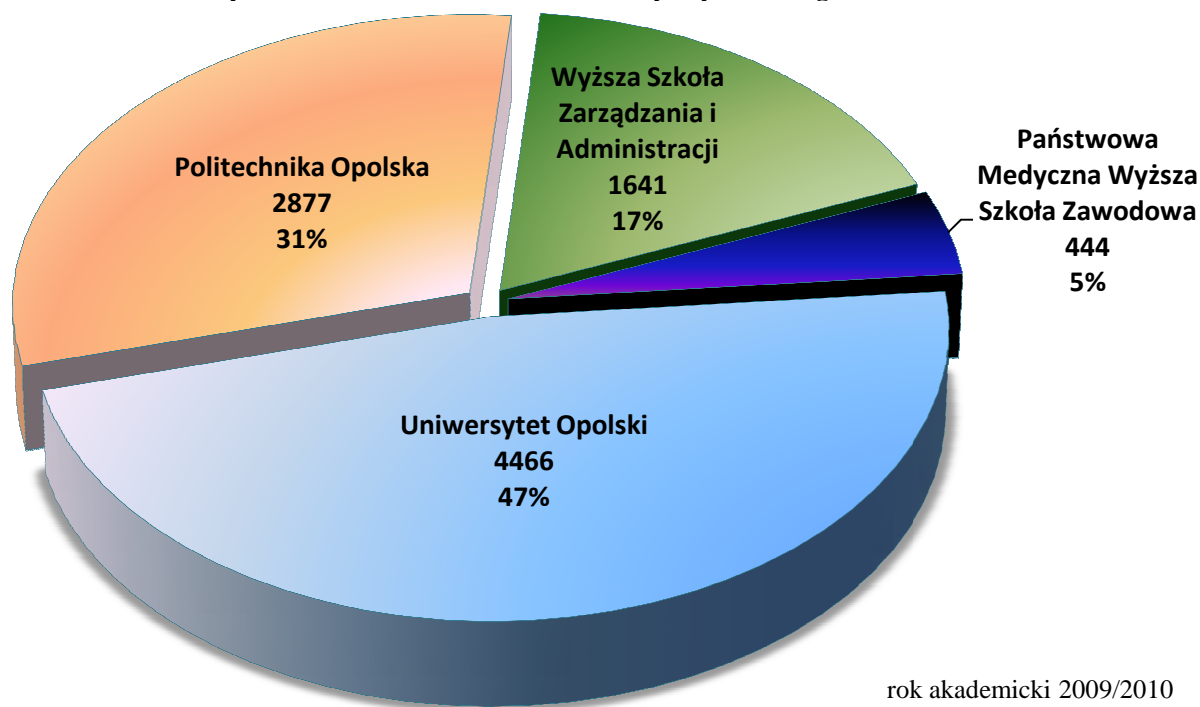
Wykres 2. Największe grupy zawodowe wśród absolwentów 2010 roku

2.2.1. Absolwenci szkół wyższych

W mieście Opolu zlokalizowane są 4 szkoły wyższe oraz ponadto dwa oddziały zamiejscowe krajowych uczelni wyższych. W 2010 r. mury szkół wyższych opuściło **9428** absolwentów (tj. o 711 absolwentów więcej niż rok wcześniej). Najwięcej absolwentów, blisko połowa, ukończyło naukę na Uniwersytecie Opolskim (4466 osób). 2877 absolwentów opuściło mury Politechniki Opolskiej (31%), zaś 1641 absolwentów – Wyższą Szkołę Zarządzania i Administracji. Najmniej absolwentów (444 osoby) opuściło mury Państwowej Medycznej Wyższej Szkoły Zawodowej. Szczegóły przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Udział absolwentów szkół wyższych według uczelni

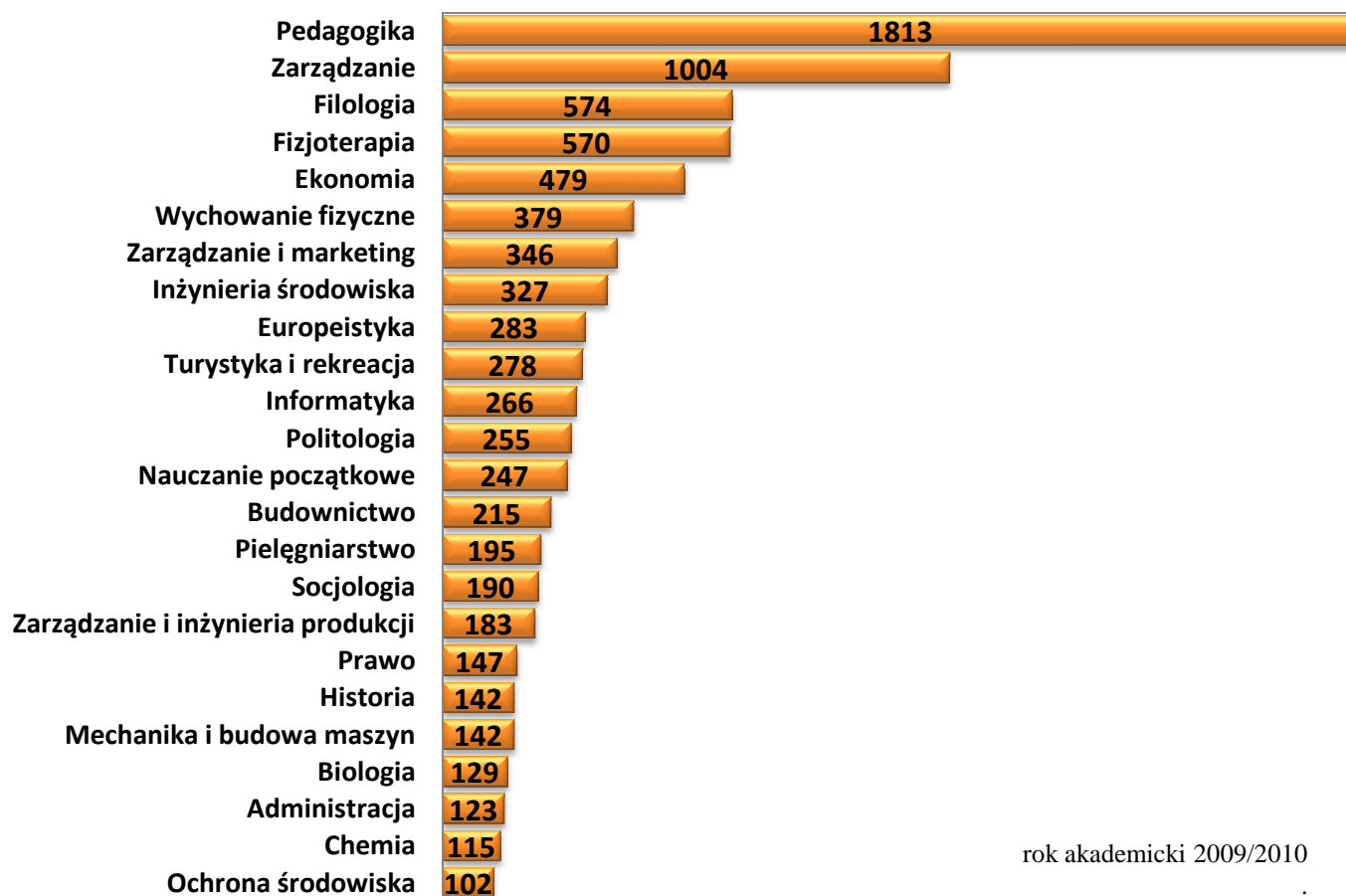

Wśród absolwentów szkół wyższych, najwięcej osób ukończyło kierunek Pedagogiki (1813 osób), co stanowiło 19,2% ogółu absolwentów szkół wyższych. Większość z nich (1324 osoby) ukończyła naukę na Uniwersytecie Opolskim.

Także grupa 1004 osób kończących kierunek zarządzania (oraz 346 absolwentów zarządzania i marketingu) zasiłała rynek pracy.

Spośród osób które ukończyły studia na kierunku filologii (574 osoby) najwięcej absolwentów ukończyło filologię polską (176 osób), angielską (165 osób) i germańską (152 osoby). Dalsze dominujące kierunki ukazano na wykresie 4.

Wykres 4. Dominujące kierunki absolwentów studiów

Najwięcej absolwentów kończyło studia zawodowe (4840 osób) – większość uzyskując tytuł licencjata, a 4588 osób – studia magisterskie. Szczegóły (wraz z wyszczególnieniem uczelni wyższych) przedstawiono w poniższej tabeli.

Absolwenci uczelni wyższych (w 2008r.)	SUMA	Uniwersytet Opolski	Politechnika Opolska	Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji	Państwowa Medyczna Wyższa Szkoła Zawodowa
ogółem	9428	4466	2877	1641	444
studia zawodowe (pierwszego stopnia) razem	4840	2059	1555	782	444
studia zawodowe (pierwszego stopnia) z tytułem inżyniera	770	66	704	0	0
studia zawodowe (pierwszego stopnia) z tytułem licencjata	4070	1993	851	782	444
studia magisterskie jednolite	2516	1602	700	214	0
studia magisterskie uzupełniające (drugiego stopnia)	2072	805	622	645	0

2.3. Napływ bezrobotnych absolwentów

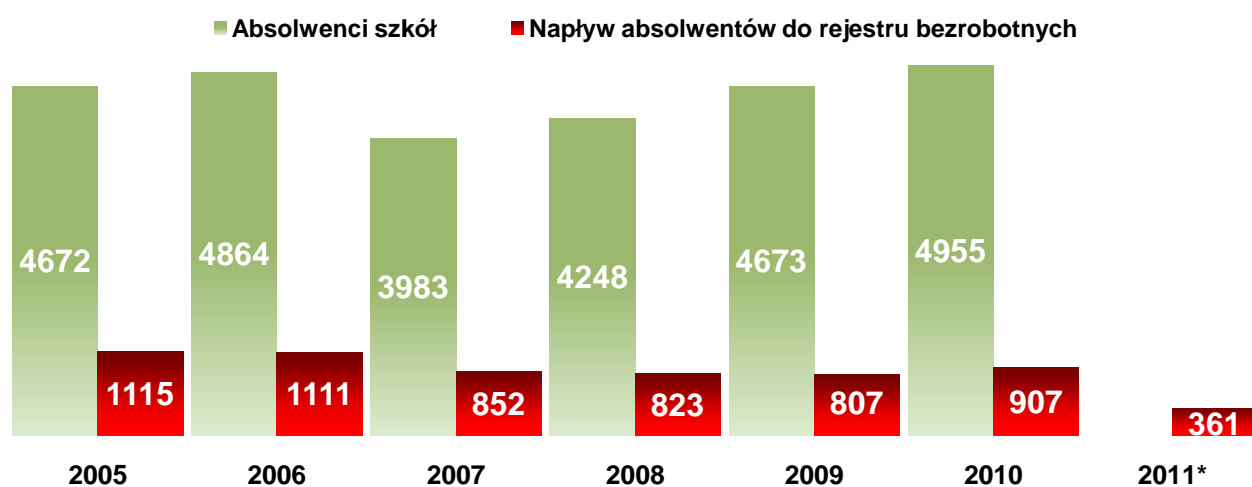
W 2010 r. w ogóle bezrobotnych zarejestrowano **1876 osób** (903 z miasta Opola) które w okresie ostatnich 12 miesięcy ukończyły naukę. Rejestrowani absolwenci stanowili więc 10,5% ogółu osób rejestrowanych (czyli o 0,1% więcej niż w roku ubiegłym). Do rejestru bezrobotnych absolwentów trafiało więcej kobiet – łącznie 1083 (co stanowiło 57,7% napływu absolwentów).

Wśród rejestrujących się osób było także 969 absolwentów szkół wyższych (do 27 roku życia). Stanowili oni 5,4% ogółu rejestrujących się osób bezrobotnych. Także i w tej grupie kobiety stanowiły większość rejestrujących się absolwentów (635 kobiet, tj. 65,5%).

Na wykresie 5 przedstawiono liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych oraz absolwentów rejestrujących się w ostatnich latach jako osoby bezrobotne. W latach 2005-2009 widoczna jest ogólna tendencja spadkowa dotycząca liczby absolwentów rejestrujących się jako osoby bezrobotne. Rok 2010 odznaczył się jednak wzrostem zarówno liczby bezrobotnych absolwentów jak i ich udziału do ogółu absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.

Wykres 6 przedstawia zaś udział rejestrujących się absolwentów (z wyłączeniem szkół wyższych) w latach 2005-2010. Na wykresie wyraźnie widać, iż absolwenci coraz lepiej są przystosowani do rynku pracy coraz rzadziej trafiając do grona osób bezrobotnych.

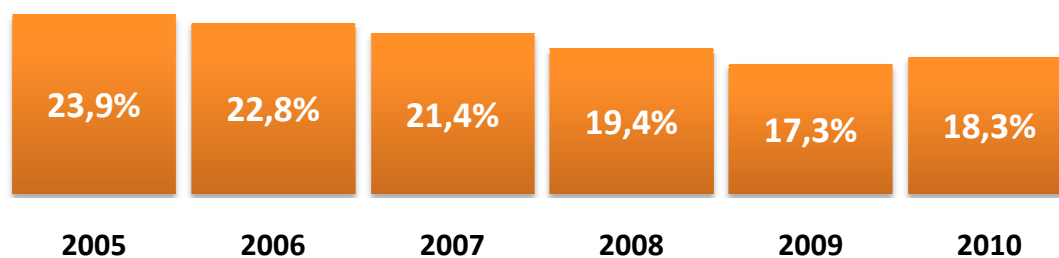
Wykres 5. Absolwenci (z wyłączeniem absolwentów szkół wyższych) oraz ich napływ do rejestrów PUP w latach 2005-2011

* Dane o rejestrowanych bezrobotnych absolwentach w 2011r. dotyczą jedynie miesięcy I-VI.

* Brak danych dot. liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w 2011r.

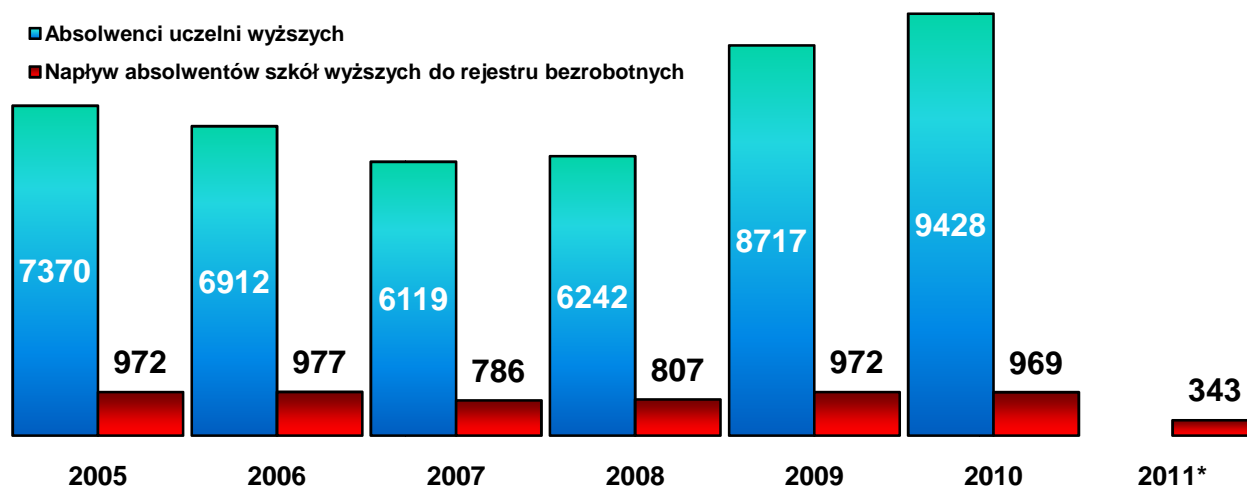
Wykres 6. Udział rejestrujących się absolwentów jako osoby bezrobotne w stosunku do ogółu absolwentów opuszczających mury szkół ponadgimnazjalnych w latach 2005-2010

2.3.1. Napływ absolwentów szkół wyższych

Na rynek pracy najczęściej wpływa absolwentów wyższych uczelni (około 9000 osób rocznie), jednak do bezrobocia trafia ich dwukrotnie mniejszy odsetek niż absolwentów szkół zasadniczych zawodowych czy średnich. Jednocześnie w latach 2005-2010 zauważalna jest malejąca tendencja udziału bezrobotnych absolwentów tychże uczelni. Szczegóły zilustrowano na wykresie 7 i 8.

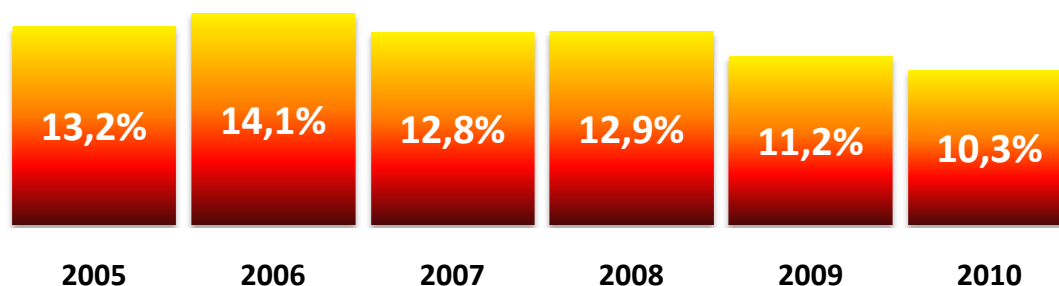
Wykres 7. Absolwenci szkół wyższych oraz ich napływ do rejestrów PUP w latach 2005-2011

* Dane o rejestrowanych bezrobotnych absolwentach szkół wyższych w 2011 r. dotyczą jedynie miesięcy I-VI.

* Brak danych dot. liczby absolwentów szkół wyższych w 2011 r.

Wykres 8. Udział rejestrujących się absolwentów szkół wyższych jako osoby bezrobotne w stosunku do ogółu absolwentów opuszczających mury uczelni wyższych w latach 2005-2010

2.4. Wyłączenia z ewidencji absolwentów

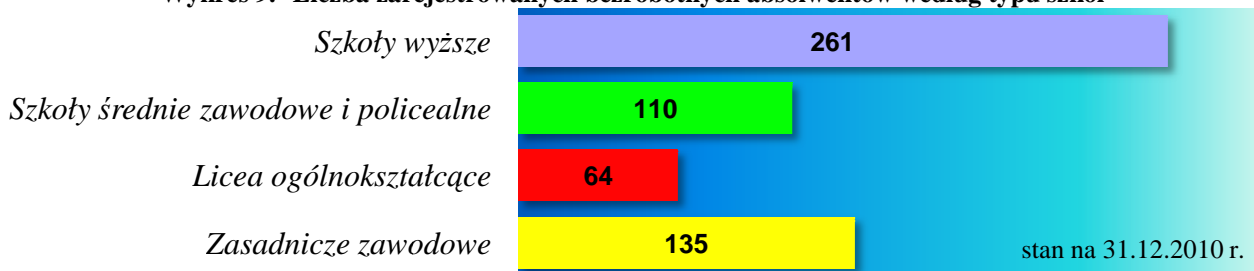
Pomimo corocznego napływu do rejestru bezrobotnych ponad półtorej tysiąca absolwentów, znaczna część z nich nie pozostaje długo w bezrobociu. Zwykle większość z nich znajduje pracę, bądź też jest wyłączana z powodu braku gotowości do jej podjęcia. W samym 2010 r. przy rejestracji 1876 absolwentów, **wyłączono 1771 osób**, w tym 31,1% z nich z powodu podjęcia pracy (551 osób). W gronie absolwentów wyłączonych z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy były 294 kobiety, więc ich odsetek wyniósł 53,4%.

Wśród grona osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym (do 27 roku życia) w 2010r. wyłączono z ewidencji 953 osoby, w tym z powodu podjęcia pracy 294 osoby. Odsetek ten wyniósł więc 30,8% i tym samym, po raz pierwszy od 2005 roku, był niższy niż udział ogółu podjęć pracy u absolwentów szkół średnich i zasadniczych zawodowych. Kobiety miały tu o wiele większe szanse na znalezienie zatrudnienia, gdyż wśród osób tej grupy wyłączono z powodu podjęcia pracy 181 kobiet, tj. 61,6% ogółu osób wyłączonych z tego powodu.

2.5. Liczba bezrobotnych absolwentów

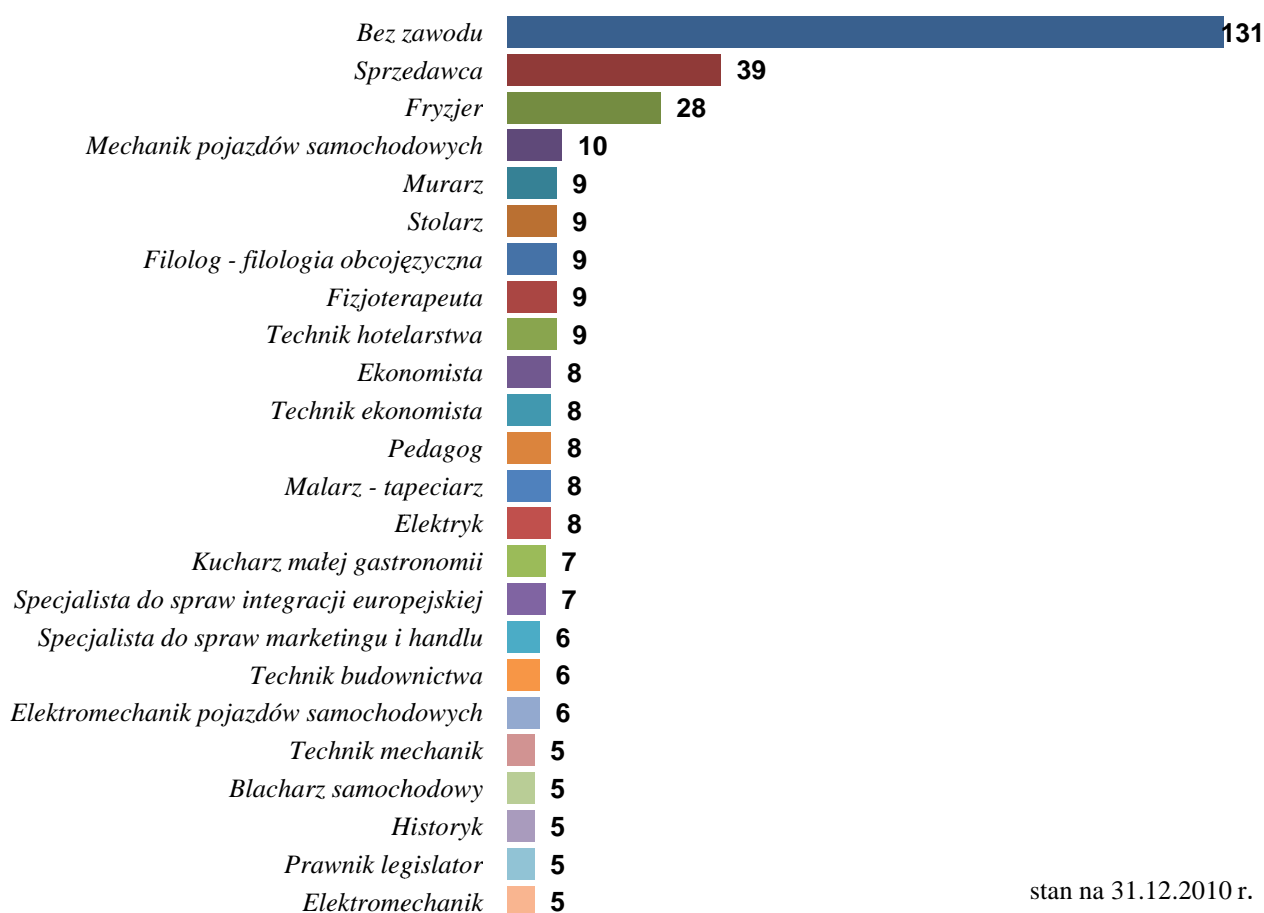
Liczbę absolwentów, zarejestrowanych (według stanu na dzień 31.12.2010) w tut. urzędzie jako osoby bezrobotne przedstawia wykres 9.

Wykres 9. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów według typu szkół

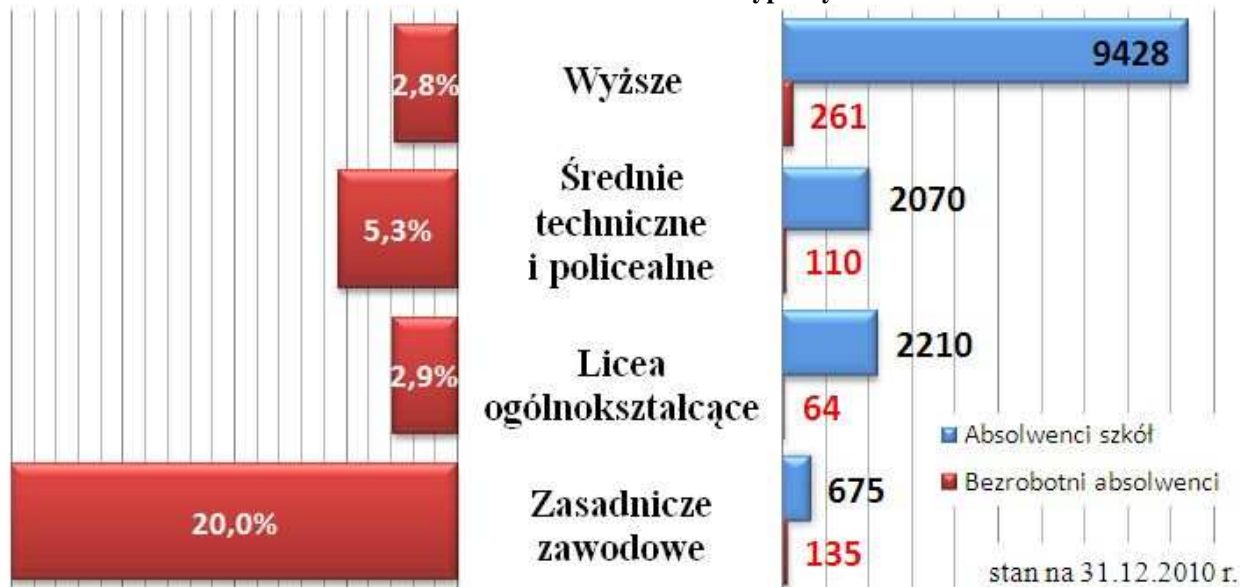
Na koniec 2010 r. w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Opolu, zarejestrowanych było 571 absolwentów. W gronie absolwentów szkół średnich i zasadniczych zawodowych 22,9% (131 osób) nie uzyskało żadnego zawodu. Wśród osób które otrzymały wykształcenie kierunkowe najczęściej zarejestrowanych absolwentów szkół uzyskało zawód sprzedawcy (39 osób), fryzjera (28 osób), mechanika pojazdów samochodowych (10 osób), stolarza, filologa filologii obcojęzycznej, fizjoterapeuty oraz technika hotelarstwa (po 9 osób). Dane te przedstawiono na wykresie 10.

Wykres 10. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów według zawodów

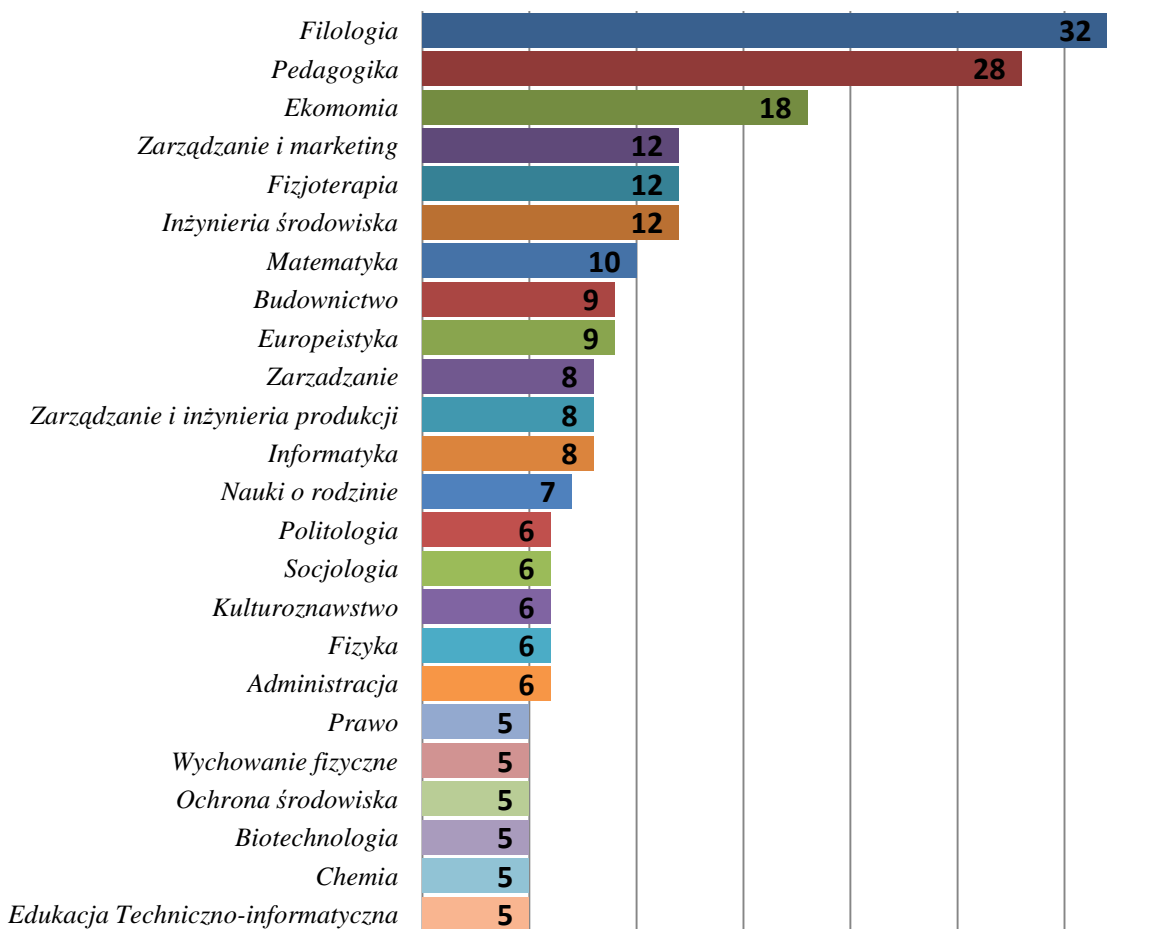
Najwyższy odsetek (20,0%) zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów (w końcu 2010 r.) posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe (135 osób bezrobotnych spośród 675 absolwentów). Mniejszy odsetek osób bezrobotnych (5,3%) zanotowano wśród absolwentów szkół średnich zawodowych (110 osób bezrobotnych spośród 2070 absolwentów). Najniższy odsetek osób bezrobotnych (2,8%) odnotowano po uzyskaniu wykształcenia wyższego (261 osób bezrobotnych spośród 9428 absolwentów). Wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym odsetek ten wyniósł 2,9% (64 osób bezrobotnych spośród 2210 absolwentów) a wynik ten wiąże się najczęściej z dalszym kontynuowaniem nauki wśród tych osób. Szczegóły ilustruje wykres 11.

Wykres 11. Udział i liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów oraz liczba absolwentów w zależności od typu wykształcenia

Wśród absolwentów wyższych uczelni, najczęściej zarejestrowanych osób (w końcu 2010 r.) ukończyło filologię (32 osoby). Nieco mniej absolwentów (28 osób) pozostawało zarejestrowanych po ukończeniu pedagogiki, jednak należy przypomnieć, iż absolwentów tego kierunku było najczęściej (ponad 1813 osób) wśród osób kończących ten kierunek w opolskich uczelniach.

Wykres 12. Liczba bezrobotnych absolwentów uczelni wyższych według zawodów

3. PROGNOZA SYTUACJI NA RYNKU PRACY

Sytuacja na rynku pracy jest wypadkową działania wielu zmiennych. Wpływa na nią zarówno podaż pracowników (zarejestrowani bezrobotni oraz absolwenci szkół), popyt (oferty pracy wpływające do urzędu), jak i szereg innych czynników. Aktualnie należy uwzględnić także kryzys gospodarczy, powodujący większy napływ bezrobotnych przy jednoczesnym zmniejszeniu zgłoszeń wolnych miejsc zatrudnienia. W porównaniu do raportu półrocznego możliwa jest jednak precyzyjniejsza ocena rozwoju sytuacji na rynku pracy, wobec możliwości posłużenia informacjami o absolwentach szkół z Systemu Informacji Oświatowej. Brak wciąż natomiast ankiet z zakładów pracy, dedykowanych do monitoringu zawodów, wobec czego błędem byłoby precyzyjne określenie zapotrzebowania na pracowników w konkretnych zawodach. Zamiast więc posługiwać się w prognozie liczbą bezrobotnych, która zakładałaby jedynie zwiększenie liczby bezrobotnych o liczbę wszystkich absolwentów, posłużono się komentarzem wobec notowanych danych. Wobec sytuacji sprzed pół roku nie zaistniały jednak znaczące zmiany. Nadal problemem jest znaczna rekrutacja uczniów na kierunkach nie dających zawodu (liceów ogólnokształcących), bądź zawodów o niskim popycie. Do dalszych rozważań wybrano więc zawody, które obserwuje się z uwagi na największe rozbieżności podaży-popytu na rynku pracy. Choć bieżąca prognoza z założenia obejmuje jedynie okres do końca bieżącego roku, to jednak autorzy starali się stworzyć opracowanie tak, aby prognoza pozostawała aktualna na okres co najmniej pięciu lat.

Szacuje się wzrost dysproporcji na rynku pracy w zawodach deficytowych wobec zbyt małego napływu absolwentów z wybranymi zawodami. Brak osób z kwalifikacjami w zawodach deficytowych obserwuje się głównie wśród osób z wykształceniem zawodowym. Pewien wpływ na redukcję dysonansu mają szkolenia organizowane przez urząd pracy, jednak wpływ ten jest zbyt mały.

Podobnie wśród zawodów nadwyżkowych przewiduje się pogłębiającą się dysproporcję pomiędzy potrzebami pracodawców a liczbą rejestrujących się osób bezrobotnych. Wśród zawodów nadwyżkowych zauważalny jest więc nadal zbyt silny napływ bezrobotnych i absolwentów (głównie szkół średnich) bez zawodu, z zawodem technika usług fryzjerskich, technika informatyka, a także (głównie z wykształceniem zasadniczym zawodowym) sprzedawcy, mechanika samochodów osobowych, kucharza małej gastronomii czy ślusarza.

3.1. Zawody deficytowe

Nie zmieni się sytuacja braku osób z kwalifikacjami do wykonywania zawodu **cieśli**. Nie dość, że liczba bezrobotnych osób z tym zawodem jest trzykrotnie niższa niż zapotrzebowanie pracodawców, to napływ w 2010 r. tylko trzech absolwentów z tym zawodem spowodować może jedynie pogłębienie deficytu w tym zawodzie.

Również w zawodzie **operatora koparki (i ładowarki)** niemożliwe pozostanie zrównoważenie podaży na rynku pracy. Przy wpływających w II półroczu 2010 r. 50 ofertach pracy, jedynie co trzecia oferta ma pokrycie w podaży wśród osób bezrobotnych.

Napływ 3 absolwentów z zawodem **brukarza** również zupełnie nie wpłynie na trzykrotną przewagę w liczbie napływających ofert pracy wobec napływu bezrobotnych.

Sytuacja jest również niekorzystna, wśród osób z zawodem **spawacza**. Należy rozważyć możliwość przeprowadzania szkoleń w formie kursowej w zawodzie spawacza, przeprowadzanych w szkołach ponadgimnazjalnych.

W 2010 roku zanotowano napływ 28 osób z zawodem **technika ochrony fizycznej osób i mienia**. Planuje się także napływ kolejnych 18 osób w 2011 roku. Nie jest to w stanie jednak zapobiec rosnącemu deficytowi wśród osób z tym zawodem, bowiem w II półroczu 2010 roku do

tut. urzędu wpłynęło 160 ofert pracy dla pracowników ochrony a zarejestrowano w tym czasie jedynie 26 osób. Przewaga była więc sześciokrotna.

Zawodem deficytowym nadal pozostanie zawód **kierowcy samochodu ciężarowego**, gdyż nie jest możliwe zaspokojenie potrzeb pracodawców poprzez kształcenie dydaktyczne placówek oświatowych, a jedynie poprzez ukończenie kursów i zdobycie uprawnień.

Zawód **ślusarza** również prawdopodobnie nie zostanie zrównoważony napływem 20 absolwentów, gdyż wobec wpływu ponad stu ofert pracy w 2010 r. stanowi to jedynie niewielki procent. Przewiduje się więc dalszy wzrost deficytu.

Brak również absolwentów z zawodem **robotnika budowlanego**, więc i w tym zawodzie deficyt nie zmniejszy się. Podobnie brak absolwentów z zawodem **brukarza** nie zmieni sytuacji w deficycie osób z tym zawodem. Taka sama sytuacja dotyczy również zawodu **przedstawiciela handlowego**.

3.2. Zawody nadwyżkowe

Zdecydowanie największym wskaźnikiem nadwyżki zawodów notowany jest w grupie osób bezrobotnych **nie posiadających żadnego zawodu**. Przyczyna jest prosta - brak ofert pracy dla osób nie posiadających żadnego zawodu, podczas gdy jednocześnie wiele osób bezrobotnych posiada jedynie podstawowe wykształcenie (bądź średnie ogólnokształcące) więc nie posiada kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu. Liczba bezrobotnych nie posiadających żadnego zawodu, choć w latach 2005-2007 wykazywała trend zniżkowy, pokrywający się z ogólną tendencją spadku poziomu bezrobocia, to od 2008 roku obserwujemy stały wzrost ich liczby. Napływ na rynek pracy w 2010 roku kolejnych 2375 absolwentów bez zawodu pogłębił ten kryzys. Tendencja ta nie zmieni się niestety także i w przyszłych latach.

Następnym wymienionym zawodem, o silnej dysproporcji podażowo-popytowej, jest zawód **technika ekonomisty i ekonomisty**. Liczba wpływających ofert pracy w II półroczu 2010 roku w tym zawodzie to zaledwie 6, przy jednoczesnym napływie ponad 530 osób bezrobotnych z tym zawodem. Napływ kolejnych 67 absolwentów z tym zawodem na pewno nie polepszy tej sytuacji.

Zawód **murarza**, w II półroczu 2010 roku, stał się zawodem nadwyżkowym. Napływ 54 absolwentów z tym zawodem pogłębił tę dysproporcję.

Wielokrotną przewagę liczby rejestrujących się bezrobotnych wobec napływających ofert pracy obserwuje się w zawodzie **mechanika samochodów osobowych, kucharza, fryzjera, oraz krawca**. Zawody te więc nadal pozostaną nadwyżkowe, przy czym dysproporcję tę pogłębiło wejście w 2010 roku na rynek pracy dodatkowo 95 mechaników samochodów osobowych, 51 kucharzy małej gastronomii, 201 fryzjerów czy 82 techników mechaników.

4. WNIOSKI

Przedstawiony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych, opracowany na podstawie ofert zatrudnienia zgłaszanych do PUP oraz danych dotyczących absolwentów, nie daje pełnego obrazu rynku pracy. Do tutejszego urzędu pracy nie są zgłaszane wszystkie informacje o wolnych miejscach pracy. Osoby poszukujące pracy korzystają również z prywatnych agencji zatrudnienia; często też samodzielnie poszukują ofert zatrudnienia u pracodawców, również za pośrednictwem sieci Internet. Sprowadza się to do stwierdzenia, iż znalezienie zatrudnienia za pośrednictwem urzędu pracy jest jedynie jedną z wielu możliwości jakie mają osoby poszukujące pracy.

Obserwacje wybranych zawodów deficytowych i nadwyżkowych ukazują trudną sytuację, w której zwiększa i utrwała się dysproporcja między napływającymi ofertami pracy a rejestrującymi się bezrobotnymi. Działania zmierzające do zapobieżenia tym dysproporcjom (a tym bardziej ich zwiększaniu) nie przynoszą oczekiwanych rezultatów. Problemem jest duża bezwładność procesu edukacji szkolnej (wieloletni proces kształcenia), zbyt mała świadomość i znajomość trendów rynku pracy wśród osób rozpoczynających swoją naukę w danym zawodzie, oraz jednocześnie trudność w zainteresowaniu i rekrutacji do szkół oraz na szkolenia organizowane przez tutejszy urząd pracy.

Problemem jest też brak informacji (jednolitych danych, zbieranych w sposób systematyczny), pochodzących z ankiet od pracodawców, a więc szacowaniu popytu u źródła, na pracowników konkretnych zawodów. Informacje od pracodawców pochodzą jedynie z danych przekazywanych przez pracodawców do urzędu statystycznego a te nie dość że pochodzą od pracodawców zatrudniających co najmniej 9 pracowników, to dodatkowo najniższy stopień agregacji tych danych to poziom województwa, stąd też wykorzystywane są jedynie w monitoringu zawodów opracowywanym przez wojewódzkie urzędy pracy. O właściwym monitoringu będzie więc można mówić dopiero w przyszłości, a możliwe będzie to dopiero po uwzględnieniu ofert zatrudnienia rozstrzyganych w drodze konkursu i ogłaszanych w środkach masowego przekazu, zaś dotychczasowe doświadczenie wskazuje, iż do urzędu trafiają głównie oferty trudne do zrealizowania, nisko opłacane, o dużej rotacji kadry pracowniczej oraz takie, gdzie pracodawcy chcą uzyskać korzyści finansowe wynikające z zatrudnienia osób bezrobotnych.

Zawodami deficytowymi często są zawody, w których zgłoszono niewiele ofert pracy (dla zawodów gdzie wskaźnik uzyskał wartość maksymalną bardzo często były to jedna, dwie lub trzy oferty zgłoszone w całym półroczu) albo też wymagające posiadania kwalifikacji, których nie uzyskuje się tylko za sprawą ukończenia odpowiedniego kursu czy szkolenia.

Występowanie zawodów deficytowych jest spowodowane wieloma czynnikami, m.in. niskimi zarobkami proponowanymi osobom z wysokimi kwalifikacjami, brakiem chęci podnoszenia kwalifikacji, istnieniem „szarej strefy” czy też szybkimi, nieplanowanymi zmianami sytuacji na rynku pracy.

Można zauważyć, że w części zawodów, w których występuje największa liczba osób bezrobotnych pracodawcy zaoferowali też największą liczbę ofert pracy. Zawodami tymi są: sprzedawcy, robotnicy budowlani, murarze, zbrojarze, cieśle, stolarze, ślusarze, sprzątaczk.